

Yrkessvenska för er bransch

Ett skräddarsytt läromedel för utländska medarbetare

lysforlag.com
Vi lyser upp Sverige

Varför ett yrkesanpassat läromedel?

Ordlistor och översättningar i all ära, men det krävs mer än en radda substantiv för att man ska kunna göra sig förstådd och förstå andra, och själv trivas på jobbet. De enskilda orden brukar inte vara det svåra för den som kommer från ett annat land och ska arbeta på svenska, utan det svåra är den dagliga kommunikationen på kontoret, fabriksgolvet eller i fikarummet. I våra läroböcker ligger fokus på den autentiska kommunikationen, hur vi talar och skriver på svenska arbetsplatser, i kontakten med kollegor, kunder och uppdragsgivare.

- På sfi och komvux får man lära sig det allmänna språket, men hur uttrycker man sig i just din bransch?
- Vilka synliga och osynliga kommunikationsmönster har ni?
- Vilka fraser återkommer varje dag?
- Vilka instruktioner och dokument behöver man läsa och förstå? Vilka formulär ska fyllas i?
- Vilket ordförråd är viktigt för att undvika olyckor och arbetsskador?

Vi analyserar de språkliga mönstren hos era yrkeskategorier och skapar ett högkvalitativt läromedel, utifrån branschens egna behov.

Varför en bok?

Den klassiska läroboken har många fördelar gentemot appar och webbkurser.

- Boken uppmuntrar till aktivt deltagande och skrivande, vilket gör att man bättre minns det man studerar.
- En fysisk bok möjliggör interaktion och samarbete med medstudenter.
- Den studerande får god överblick över det som ska göras.
- Att få en bok från sin arbetsgivare eller branschorganisation upplevs som en satsning och visar tydligt vad arbetsgivaren begär.
- En bok kräver ingen övrig hård- eller mjukvara.
- En boksatsning ger mervärde och goodwill för verksamheten och dess image.

Hur går det till?

Behovsanalys

Vi träffas och går igenom vad ni har för behov, önskemål och syfte. Ni berättar om er verksamhet och vem som ska använda boken och varför.

Förslag

Utifrån behovsanalysen ger vi ett förslag på upplägg när det gäller innehåll, format, språknivå och omfattning på ett skräddarsytt läromedel. Ni får en offert.

Projektledning

Beroende på era önskemål sköter ni eller vi projektledningen. Ni hjälper oss att komma i kontakt med arbetsplatser och nyckelpersoner i er bransch.

Research

Vi kartlägger språket som det faktiskt används i verkligheten. Det betyder att vi gör studiebesök på arbetsplatser inom er bransch eller organisation, och skuggar och intervjuar yrkespersoner i det dagliga arbetet.

Produktion

Utifrån det material vi samlat in på arbetsplatserna producerar vi ett läromedel som är varierat, behovsanpassat och formgivet utifrån er grafiska profil

Arbetsgrupp

För att säkerställa att materialet vi framställer är verklighetstroget träffar vi gärna er och representater för olika yrkeskategorier i en arbetsgrupp löpande under projektets gång.

Ljud och bild

För att användaren ska kunna utveckla alla språkliga färdigheter kompletterar vi boken med ljudfiler. Bilder som visar er bransch och bokens innehåll tillhandahålls av er eller illustreras av oss.

Redigeringsarbete

Vårt team sköter all formgivning, redigering och korrektur genom hela projektet, ända fram till tryckfärdig fil.

Granskning

Ni får tillfälle att granska innehållet en sista gång innan boken släpps.

Publicering

Ni väljer om ni själva vill trycka boken, använda någon annan tjänst eller låta oss göra det tillsammans med vårt tryckeri.

Vad blir slutresultatet?

Tryckfärdig fil eller första upplaga

Enligt era önskemål levererar vi antingen en tryckfärdig fil som ni trycker, eller så sköter vi tryck och distribution. Nu är boken klar! Vad ni gör med den är förstås ert beslut.

- Gåva till anställda eller medlemsföretag.
- Tillgängligt för beställning på utbudet.se
- Försäljning på er webbsida eller andra kanaler.
- Kurslitteratur på era utbildningar.

Användning

Vi utformar våra läromedel så att de passar både för självstudier och klassrumsundervisning. Materialet kräver inte en språklärare som har specifika kunskaper inom yrket eller branschen. På så sätt kan läromedlet användas i flera sammanhang.

- Som kursmaterial på statligt finansierade språkkurser, exempelvis SFI eller SFINX.
- Som kursmaterial i språkundervisning (individuellt eller i grupp) som anordnas av arbetsgivaren.
- För självstudier.

Resultat

Att lära sig den yrkesanpassade svenskan ger många fördelar:

- Bättre möjligheter att uttrycka sig på ett sätt som motsvarar den egentliga yrkeskompetensen.
- Högre självförtroende.
- En känsla av att man är viktig som medarbetare och en del av verksamheten.
- Intresse och språkliga verktyg för fortsatt fördjupning.

Språkfokus: presentering

På svenska är det vanligt att använda något som heter presentering. Det betyder att vi börjar meningar med ordet "det" plus några vanliga verb:

VI BRUKAR INTE SÄGA

Ett kraftverk ligger i Norrfors.

En bil står på gatan.

En väg går mellan huset och garaget.

VI BRUKAR SÄGA

Det ligger ett kraftverk i Norrfors.

Det står en bil på gatan.

Det går en väg mellan huset och garaget.

Vid presentering använder man obestämd form.

LIGGER

Vi använder "ligger" för platser och byggnader:.

Det ligger en kyrka vid torget.

Det ligger en vindkraftspark norr om Ystad.

STÅR

Vi använder "står" för saker som har ett tydligt "upp" och "ner", tydligt vertikala föremål och för det vi läser i text.

Det står två stolpar bredvid varandra.

Det står ett vindkraftverk nära vägen.

GÅR

Vi använder "går" för smala och långa saker där det sker trafik av något slag:

Det går en busslinje mellan Karlstad och Göteborg.

Det går en ledning mellan huvudbyggnaden och uthusen.

SITTER

Vi använder "sitter" för saker som man har monterat på en vertikal yta med hjälp av tejp, skruvar, spik eller liknande:

Det sitter en elcentral precis ovanför dörren i hallen.

FINNS

Vi använder "finns" när vi pratar om existens, kvantitet eller antal.

Det finns flera fossilfria bränsletyper nuförtiden.

Det finns överskott på el.

Det finns tolv kärnkraftsreaktorer i Sverige.

DRIFTLEDARE ELNÄT

Språk och jobb

7 A

Kombinera fackspråk och vardagsspråk.

FACKSPRÅK

VARDAGSSPRÅK

1. säkring	a. lysknapp
2. elcentral	b. sladd
3. strömlöst	c. propp
4. brytare	d. utan el
5. kabel	e. proppskåp

7 B

Vad är viktigast att kunna när man ska arbeta, tycker du? Diskutera med en kurskamrat och motivera ditt svar.

- Fackspråk
- Vardagsspråk
- Både fackspråk och vardagsspråk

7 C

Titta på exemplen och förklara för din kurskamrat vad *går* betyder.

1. En säkring har gått.
2. Det går inte att tända i köket.
3. Hur går det med avbrottet i Hallunda?
4. Flera timmar har gått.
5. Det går en ledning från proppskåpet in i väggen.
6. Sista biten finns det ingen bilväg, så vi får gå.

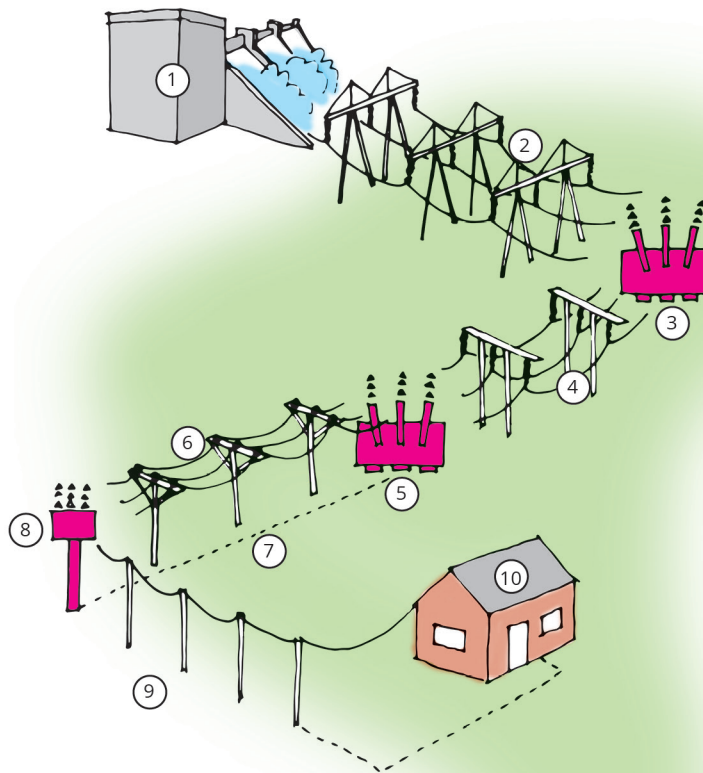
7 D

Partikelverb med *ut*. Sätt in rätt verb från listan.

skickar ut hämtar ut sätter ut ger ut
byter ut slår ut löser ut står ut

1. Åskan har slagit ut strömmen i hela kommunen.
2. Vi ska iväg och _____ nya arbetskläder i eftermiddag.
3. Innan vi gräver måste vi _____ ledningarna.

Elnätet

2 A

Para ihop rätt siffra på bilden med rätt ord.

SIFFRA PÅ BILDEN

en kund
 en fördelningsstation
 en nätstation
 ett stamnät
 ett lågspänningsnät
 ett regionnät
 ett mellanspänningsnät
 ett vattenkraftverk
 en stamnätsstation
 en jordkabel

Ett annat ord för *kund* är *abonnent*. Vi rekommenderar att du säger *kund* men *abonnent* är också vanligt.

Telefonsamtal med kunder

8 A

Stäng boken och lyssna på dialogerna. Anteckna stödord och sammanfatta vad varje samtal handlar om.

8 B

Vilken mening beskriver vilken dialog? Para ihop beskrivningarna med dialogerna.

någon som ringer från ett företag	_____
någon som har kontrollerat sina säkringar	_____
något som kunden inte kan laga själv	_____
något som ligger utanför elnätsföretagets ansvar	_____
någon som har grannar med strömvabrott	_____

Läs dialogerna och se om du har rätt.

1.

- Driftcentralen Umeå Energi, det är Lasse.
- Ja hej, jo jag bor i Nederbyn och är helt utan el nu. Nu har det gått två timmar.
- Ja, det är så att vi har ett pågående avbrott där, men vi börjar bli klara nu och kopplar in er stegvis.
- Jaha, har hela byn varit utan el?
- Ja, men du lär ha tillbaka strömmen inom en timme.
- Ja men då så. Jag funderade på om det hade gått en propp eller nåt. Men då sätter jag mig och väntar.
- Återkom om det fortfarande är svart om två timmar.
- Det gör jag. Hej med dig.
- Hejdå.

2.

- Du har ringt till Umeå Energi. Ann-Kristin här.
- Hejsan, jag ringer från Håkmark och jag bor på Hissjövägen.
- Tjena.
- Du, det är lite mörkt här.
- Jaså du. Har du kollat om grannarna har ström?
- Jag ser bara en granne och det ser släckt ut hos henne.
- Jaha, och du bor på Hissjövägen... Har du kollat säkringarna?
- Ja, jag har såna här automatiska och de är på.
- Jag ser inget på kartan här men det kanske har gått en fas. Jag skickar ut en montör så ska vi se.
- Tack! Vad snällt.

Anja, distributionselektriker

Vad har du för arbetsuppgifter?

Först och främst är det att se till att alla våra abonnenter har kontinuerlig spänning, att de har ström utan avbrott. Och det innefattar underhåll, ombyggnationer och att ta hand om elnätet helt enkelt. Det är ju ganska ofta störningar någonstans, och det kan vara att det har fallit ett träd över ledningen eller att det är någon transformator som har blivit gammal och måste bytas. Det kan också hända att vi behöver göra om en sträcka, att en ledning som går uppe i luften ska ligga under mark istället.

Vad har du för utbildning?

Förutom att jag är utbildad elektriker så har jag 25 olika utbildningar som jag har fått inom jobbet. Det är motorsåg, fyrhjuling, bandvagn, båt, arbete på väg, skylift, klättra i stolpar, heta arbeten, nedtagning av nödställda från elstolpe... Allt det där är jag certifierad för. Vårt jobb är ju ganska spretigt egentligen. Vi kan hamna i så många olika situationer.

Vad är svårt i ditt jobb?

Eftersom vi har jour är det ofta så att vi är till störst nytta när det är oväder, som snöstorm och regn. Det är oftast när det är extremoväder som våra största insatser behövs. Det gör att vi hela tiden är tvungna att göra riskbedömningar. "Är det värt att åka ut i det här vädret? Ska vi göra på ett annat sätt? Ska vi vänta en dag?" Vi behöver göra många sådana avvägningar.

Då behöver ni mycket utrustning också?

Ja, i våra jobbilar har vi kläder för alla situationer. Stövlar, vanliga skor, motorsågskläder, vinterkläder... När vi klättrar i stolpar har vi stolputrustning. Mycket av vårt jobb handlar om att lära sig att använda våra verktyg.

Ordlista

Vad betyder orden från texten? Översätt eller skriv förklaringar på svenska.

en abonnent -er	<u>en kund hos elbolaget</u>
ett avbrott -	
en bandvagn -ar	
byter _{2b}	
certifierad	
en avvägning -ar	
(ett) extremväder	
faller ₄	
en fyrhjuling -ar	
först och främst	
hamnar ₁	
innefattar ₁	
en insats -er	
en jour -er	
klättrar ₁	
kontinuerlig	
en ledning -ar	
en motorsåg -ar	
en nedtagning -ar	
någonstans	
nödställd	
en ombyggnation -er	
ett oväder	
en riskbedömning -ar	
ser till ₄	
en snöstorm -ar	
spretig	
(en) spänning	
en stolpe -ar	

DISTRIBUTIONSELEKTRIKER

Något händer

4 A

Vad betyder orden? Diskutera med en kurskamrat.

ett jordfel slår av eventuellt en björk sektionerar

4 B

Lyssna på dialogen.

Driftcentralen: Hej, det är från driftcentralen. Jo vi har en störning på en högspänningsledning i Sävar. Det är ett jordfel.

Anja: Jaha.

DC: Det är helt spänningslöst, så ni skulle behöva åka dit och titta vad som har hänt.

Anja: Okej, vi åker nu på en gång då. Skickar du en karta?

DC: Jajamen. Hör av er när ni är där då.

Anja: Ja, vi ska göra det. Hej.

DC: Hej.

En timme senare

DC: Driftcentralen, det är Magnus.

Anja: Ja det är Anja, nu är vi ute i Sävar.

DC: Ja?

Anja: Det är en ganska stor tall som har fallit över ledningen, precis intill en stolpe.

DC: Okej. Vad har du för nummer på stolpen?

Anja: CS7 N3 942.

DC: David Filip 7?

Anja: Nej, Cesar Sigurd sju. Niklas tre. Nio fyra två.

DC: Okej, då ser jag var ni är.

Anja: Jag tror att vi behöver ta fram motorsågen här, och eventuellt får vi spränga.

DC: Okej, då ska jag sektionera så hör jag av mig med ett arbetsbevis om en stund.

Anja: Ja det blir bra.

Arbetsorder

6 A

Titta på blanketten och lyssna på dialogen. Det finns tre fel i blanketten. Markera dem och skriv den rätta versionen.

☐ Kopplingssedel	☒ Arbetsbevis
☐ Order om koppling	☐ Driftbevis
☐ Kopplingsbekräftelse	☐ Överlämning av kopplingsansvar
☐ Upphävande av kopplingsbekräftelse	☐ Återlämning av kopplingsansvar

Nr 6548

Från	Driftcentralen	Till	A. Andersson
10-kilovoltsledningen mellan Sävar			
fördelningsstation och Södra Västermalm samt			
Sävarberg 2 är allsidigt fränskild och arbetsjordad			
samt blockerad.			
Kontrollerad av:			
Utväxlat tors		dagen den 15/5 2019	klockan 18:35
			☒ Telefem

DISTRIBUTIONSELEKTRIKER

Säkerhet

9 A

Vad betyder orden? Kombinera med rätt förklaring.

1. högspänning	a. mer än 1000 Volt
2. allpolig fränkoppling	b. en regel
3. en föreskrift	c. något som man kan dö av
4. bakspänning	d. en strömbrytare
5. en fränskiljare	e. när man stänger av strömmen på alla ledare
6. livsfarlig	f. spänning som uppstår oavsiktligt

9 B

Vad betyder orden? Kombinera med rätt förklaring.

1. jordar	a. slår av
2. vidrör	b. kopplar till jord
3. kortsluter	c. gör så att ledningen inte kan få ström
4. låser	d. hindrar att man kan starta
5. bryter	e. tar i något

9 C

Titta på varningsskyltarna och diskutera med en kurskamrat. Vad betyder de? Vad kan hända? Vad kan man göra för att undvika det?

DRIFTEKNIKER FJÄRRVÄRME

Utrustning

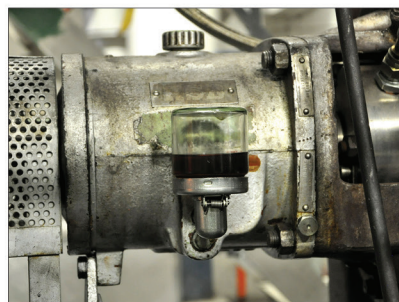
2 F

Kombinera ord och bilder. Skriv de rätta orden på strecken.

*en nivåmätare en manometer en regulator en smörjnippel
en handventil en smörjkopp*

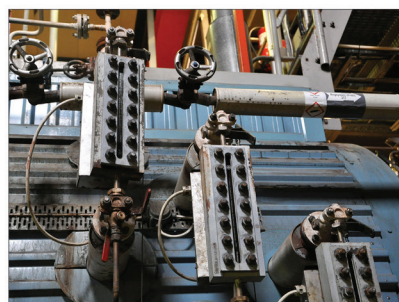
1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

6. _____

DRIFTEKNIKER FJÄRRVÄRME

Vad händer?

12 A

Lyssna på dialogerna och kombinera med rätt rubrik.

Inte så mycket smuts *Något som ska ställas in*
Samma problem igen *Något måste tas bort* *Dåligt bränsle*
Trött i benen *En mätare som ska kontrolleras*

1. Dåligt bränsle

- Har det varit lugnt idag?
- Nej, vi har haft skitbränsle. Långeld hela dan.

2. _____

- Nu trippade brännarn vid uppstart på lågt oljetryck. Kan du gå ut och kolla tryckvakten?
- Absolut!

3. _____

- Nu är det stopp i nedfallet igen.
- Okej, då får vi gå dit och spetta innan vi kan lämna av.
- Typiskt!

4. _____

- Fick ni igång slaggbandet?
- Ja, till slut.
- Var det mycket skit, eller?
- Äh, inte så farligt.

5. _____

- Har det varit mycket idag?
- Ja det var en del. Men om man räknar ihop med igår har jag säkert gått tio kilometer.
- Fy fan.

6. _____

- Nu blinkar det på avluftningsventilerna till ångdomen. Kan du kolla så att det inte är något läckage?
- Å nej, inte ett till!
- Det löser sig nog. En sak i taget bara.

7. _____

- Kontrollrummet?
- Ja, Stickan.
- Kan du testa saltpumpen 002 nu?
- Ja, dröj lite.
- Och sedan måste du öppna ventilen också!
- Är det 260 du vill ha den till?
- Ja.

12 B

Skriv egna exempel med uttrycken

inte så farligt *dröjer* *en del* *säkert* *lugnt* *en/ett till*

3. Ett ord som man *inte* brukar associera med vatten är ...
 - a. ... **kvävning**.
 - b. ... **ånga**.
 - c. ... **drunkning**.
4. En **förväxlingsrisk** betyder att ...
 - a. ... man kan tro att en sak är en annan sak.
 - b. ... man kan få mycket elektricitet i kroppen.
 - c. ... saker ändras snabbt.
5. Om det är mycket is på marken finns det stor risk att man ...
 - a. ... **snyblar**.
 - b. ... **roterar**.
 - c. ... **halkar**.
6. Stegar, **bockar** och ställningar. En bock är...
 - a. ... något som man kan läsa.
 - b. ... ett djur.
 - c. ... något man kan ställa en skiva på för att göra ett bord.
7. Att jobba med **tunga lyft** innebär att man...
 - a. ... kan bli trött i armarna eller ryggen.
 - b. ... kan få svårt att andas.
 - c. ... behöver ett särskilt körkort.
8. Om man **fastnar** betyder det att man ...
 - a. ... kan förstå.
 - b. ... inte kan komma loss.
 - c. ... inte kan äta.
9. **Planerat i samråd** betyder att man har planerat...
 - a. ... tillsammans.
 - b. ... samtidigt.
 - c. ... samma sak flera gånger.
10. **Dålig ergonomisk arbetsplats** betyder att...
 - a. ... man inte får bra betalt.
 - b. ... det kan vara obekvämt för kroppen.
 - c. ... det kan vara farligt att vara på platsen.

Hur mycket kostar det?

Exakt kostnad på ert läromedel beror naturligtvis på flera faktorer, inklusive bland annat omfattning, hur snart det ska bli klart och hur mycket bildmaterial som måste produceras. Exempelen nedan är vägledande. Kontakta oss gärna för en offert.

LITEN

- 90 sidor.
- Klart på tolv månader.
- Två yrkeskategorier.
- Uppdragsgivaren står för majoriteten av bildmaterialet.
- Uppdragsgivaren är projektledare.

185 000*

MELLAN

- 120 sidor.
- Klart på nio månader.
- Tre yrkeskategorier.
- Uppdragsgivaren står för en del av bildmaterialet.
- Uppdragsgivaren är projektledare.

245 000*

SNABB

- 120 sidor.
- Klart på tre månader.
- Tre yrkeskategorier.
- LYS producerar en stor del av bildmaterialet.
- LYS är projektledare.

335 000*

Komplettera med fortbildning

Vid publicering och uppstart av kurser eller liknande kan vi bistå med föreläsningar och workshops kring materialet och hur det kan användas.

FÖREDRAG

- 45-60 minuter.
- Större publiker.
- Introduktion till materialet.

7 000**

WORKSHOP

- 2 timmar.
- 3-15 personer.
- Interaktiv fortbildning kring material.

11 500**

COACHING

- 10 gånger 60 minuter.
- 1-3 personer.
- Kontinuerlig handledning.

18 000**

*Alla priser i svenska kronor (SEK), exklusive moms (25 %).

Prisexemplen inkluderar inte tryck. Tryckpriset beror på upplagens storlek, antal färgsidor, papperskvalitet, etc.

**Eventuella resekostnader tillkommer.

Vilka är vi?

LYS är ett oberoende förlag som vill skapa ett mer upplyst Sverige i fråga om språk, kultur och känsla av tillhörighet. Vi riktar oss till nya och etablerade svenskar och har specialistkompetens inom svenska språket och svensk kultur. Vi ger ut såväl läromedel och guider som skönlitteratur och biografier relaterade till migration, plats och identitet.

Våra titlar finns att köpa direkt på vår webbsida och i svenska och internationella återförsäljare.

Vår filosofi

- Höga krav på språklig kompetens ger utländska yrkespersoner möjlighet att utvecklas i karriären och bidra konstruktivt på sin arbetsplats.
- Yrkesspråk är mycket mer än terminologi. Det kommunikativa och kulturella sammanhanget betyder minst lika mycket.
- Ett bra läromedel gör skillnad!

Emil Molander

Emil är legitimerad lärare i andraspråk och arbetar på Umeå universitet där han undervisar i svenska för utländska läkare. Emil har mer än tio års erfarenhet av att undervisa i yrkessvenska och är författare till ett flertal läroböcker i ämnet.

emil.molander@lysforlag.com

070-288 59 15

Sofi Tegsveden Deveau

Sofi är förläggare och redaktör med en bakgrund i språk och arkitektur. Hon har mer än tio års erfarenhet av att vägleda utländska akademiker i svenska och svensk kultur. Hon jobbar framför allt med att integrera den kulturella dimensionen i språkundervisningen.

sofi.deveaux@lysforlag.com

070-045 48 75

Lyssna på vår podd!

Lysande lagom

finns där poddar finns

LYS titlar i urval

Läkarsvenska

Författare: Emil Molander & Sofi T Deveau
ISBN: 978-91-985057-8-8
Genre: läromedel
Språk: svenska (B2-C2)
Utgivning: april 2019

Journalsvenska

ISBN: 978-91-985389-8-4
Patientsvenska
ISBN: 978-91-985389-9-1

Kommer 2020

Jobba i Sverige

Författare: Anne Pihl & Sofi T Deveau
Genre: Leva och arbeta utomlands
Språk: svenska
Kommer: 6 juni 2020
978-91-89141-01-8

Working in Sweden

978-91-984715-0-2
Utgivningsdatum: maj 2017

Working in Sweden [reviderad upplaga]

ISBN: 978-91-89141-00-1
Kommer 6 juni 2020

Kroppen på svenska

Författare: Emil Molander
Genre: läromedel
Språk: svenska/engelska
Utgivning: maj 2018
ISBN: 978-91-984715-1-9

Tacos, tvättstuga och tack för senast

Författare: Mattias Axelsson
Genre: Referens
Språk: svenska
Utgivning: 22 oktober 2019
ISBN: 978-91-985390-0-4

Beyond Fika [engelsk översättning]

978-91-985389-7-7
Kommer 25 mars 2020

Handbok i välkomnande svenska

Författare: Sofi T Deveau
Illustratör: Lotta Sundin
Genre: Företagsledning och HR
Språk: svenska
Utgivning: november 2018
ISBN: 978-91-984715-6-4

Swedish for Parents

Författare: Sarah Campbell
Illustratör: Cibeles Guimaraes
Genre: läromedel
Språk: engelska
Utgivning: 1 februari 2019
ISBN: 978-91-985057-5-7

LYS böcker kan köpas från

- På vår webbsida lysforlag.com
- Nätbokhandlare som Bokus och Adlibris.
- Via mejl bestallning@lysforlag.com vid större ordrar.

För fullständig katalog över LYS titlar, besök vår webbsida lysforlag.com